

Tina de les Comes

Navàs

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector oest del terme municipal
Emplaçament: De la carretera que uneix Palà de Torroella i Palà Nou en surt una pista forestal cap a l'est i després nord. Cal seguir-la uns 3 km i després, en un trencall senyalitzat, camí a l'esquerra uns 700 m
Alçada: 422

Coordenades:

Latitud: 41.8737
Longitud: 1.74006
UTM Est (X): 395448
UTM Nord (Y): 4636521

Classificació

Número de fitxa: 08141 - 191
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle: XI-XV
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 56.EA (Les Comes, masia). Valor arquitectònic/tipològic/artístic.

Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018. Fitxa 114.EA. Nivell 2. Conservació. Nivell 4. Ambiental / Nivell 6. AEA. Es tracta d'una fitxa genèrica sobre tines segons la qual "es protegeixen totes les tines dels diferents masos del municipi".

Data aprovació: dc., 20/02/2019 - 12:00

Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08140A014000370000IE
Fitxes associades:	
Les Comes	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dv., 19/03/2021 - 12:27

Descripció

Tina excavada a la roca situada al costat de la masia de les Comes, entre la façana principal de la casa i uns coberts. El conjunt es troba molt ben emplaçat al límit d'un altiplà que s'acaba amb una zona rocallosa i amb cinglera que domina tota la vall, i la tina correspon molt probablement a la fase medieval d'aquest mas. Consta de tres cavitats cilíndriques. La central, més gran, correspon pròpiament a la tina, que és el lloc on el most feia el procés de fermentació, mentre que en les dues cavitats laterals, de diàmetre inferior i menys fondes, és on es trepitjava el raïm i s'anomenaven "folladors". Entre aquests i la tina central el líquid baixava per algun forat o canal que s'ha perdut, ja que aquesta part de la roca s'ha després.

L'actual propietari va destapar i netejar aquesta tina entorn del 2005, ja que quan va adquirir la masia estava coberta de terra i no era visible.

Història

El mas de les Comes és ben segur d'origen medieval, encara que no en coneixem cap notícia documental fins èpoques molt recents. Probablement en un inici l'habitatge estava situat més al sud, on ara hi ha coberts damunt la roca d'una cinglera que domina la vall que s'estén als seus peus. Segons el propietari actual, hi ha indicis arquitectònics que fan pensar en una primitiva construcció en aquest sector que després s'hauria reconvertit en coberts. Així mateix, la presència d'una tina excavada a la roca de tradició medieval completaria aquest primer recinte.

Posteriorment la masia s'hauria reconstruït en un emplaçament lleugerament desplaçat al nord, probablement entre els segles XVII i XVIII. Tal com hem comentat, el 1871 s'amplià amb un cos lateral. Per les seves dimensions, s'ha de considerar que les comes era el mas més destacat de la zona, i devia tenir diverses masoveries, possiblement cal Sastre o la Fumera.

Al segle XIX durant les guerres carlines els propietaris van prendre partit pel bàndol tradicionalista ja que, segons es diu, el general Tristany va estar amagat durant un temps en un habitatge que hi ha als baixos de la casa i que encara es conserva. En el nomenclàtor de masies de la província de Barcelona dels anys 1861-1862 apareix anomenada ja com "Las Comas". Hi consta que és una "alqueria (casa de labor)", que estava situada a 4 km del nucli de l'ajuntament de Castelladral. Tenia 1 edifici habitat constantment i un de deshabitat. L'un tenia una planta i l'altre dues. En aquesta masia s'hi feia tradicionalment un aplec de la gent de la Vall d'Hortons, també coneguda com a Vall de Gitanos, que es reunien a l'era davant de la pallissa.

La masia va restar deshabitada a mitjans del segle XX, però llavors els propietaris ja no eren la família originària, i feien servir la construcció com a porquerisses. Després de força temps d'estar abandonada, pels

volts de 2004 la va adquirir l'actual propietari, que hi ha portat a terme una recuperació del lloc molt notable.

